

ผลของการส่งเสริมการพัฒนาตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ ต่อความรู้และทักษะการปฏิบัติการพยาบาลในหอผู้ป่วยหนักของนักศึกษาพยาบาล Effects of Self-development Supportive for the Pre-practicum Preparation at Intensive Care Unit on Knowledge and Skills among Nursing Students

นางนภัทร รุ่งเนย, ก.ด. (อุดมศึกษา) *

Nongnaphat Rungnoei, Ph.D. (Higher Education) *

จันจิรา สีสว่าง, M.S. (Caring Science with Specialization in Nursing) **

Junjira Seesawang, M.S. (Caring Science with Specialization in Nursing) **

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาผลของการส่งเสริมการพัฒนาตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ ต่อความรู้และทักษะการปฏิบัติการพยาบาลในหอผู้ป่วยหนักของนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 48 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ แบบบันทึกการวางแผนการพัฒนาตนเอง และแบบประเมินตนเองด้านความรู้และด้านทักษะการปฏิบัติการพยาบาลในหอผู้ป่วยหนักที่มีค่าความเชื่อมั่น .96 และ .97 ตามลำดับ ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2554 ถึงเดือนมีนาคม 2555 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน paired *t*-test และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่าหลังได้รับการส่งเสริมการพัฒนาตนเอง กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินตนเองด้านความรู้และด้านทักษะการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤต สูงกว่าก่อนได้รับการส่งเสริมการพัฒนาตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 15.730, p < .001$ และ $t = 15.051, p < .001$ ตามลำดับ)

จากการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่าควรจัดกิจกรรมการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติในหอผู้ป่วยหนัก เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมด้านความรู้ และเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลมากขึ้น

คำสำคัญ : การพัฒนาตนเอง การเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ

ความรู้และทักษะการปฏิบัติการพยาบาล หอผู้ป่วยหนัก นักศึกษาพยาบาล

* พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ ภาควิชาการพยาบาลเด็ก วัยรุ่น ผู้ใหญ่ และผู้สูงอายุ วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

** พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ภาควิชาการพยาบาลเด็ก วัยรุ่น ผู้ใหญ่ และผู้สูงอายุ วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

Abstract

This quasi-experimental research was to examine the effects of self-development supportive for the pre-practicum preparation at intensive care unit on knowledge and skills among nursing students. The samples consisted of 48 third year nursing students studying at Prachomklao College of Nursing, Phetchaburi. The research instruments consisted of the instructional method of self-development supportive for the pre-practicum preparation, self-development record, and nursing students' self-assessment of knowledge and nursing practice skills at intensive care unit with the reliability of .96 and .97, respectively. The implementation and data collection were conducted from November, 2011 to March, 2012. Statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, paired *t*-test, and content analysis.

The results of the study revealed that the average scores of knowledge and skills following the perception of nursing students after trial were statistically significantly higher than those before trial ($t = 15.730, p < .001$ and $t = 15.051, p < .001$, respectively).

This study suggested that pre-practicum preparation helps nursing students improve their knowledge and be confident in nursing practice.

Keywords : Self-development, Pre-practicum preparation,

Knowledge and skills for nursing practice, Intensive care unit, Nursing students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิชาชีพการพยาบาลเป็นศาสตร์ของการปฏิบัติ การพัฒนาสู่ความเป็นวิชาชีพ (professionalism) ต้องใช้เวลาในการฝึกฝนและเรียนรู้เพื่อให้สามารถให้บริการสุขภาพแก่สังคมได้อย่างมีคุณภาพ (Chitty & Black, 2007; Huston, 2014) การพัฒนาให้นักศึกษาพยาบาลและพยาบาล วิชาชีพมีสมรรถนะเชิงวิชาชีพและเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง (Patterson, Crooks, Lunyk-Child, 2002; Bolhuis, 2003) เพื่อให้นักศึกษาพยาบาล มีสมรรถนะเชิงวิชาชีพตามเป้าหมายที่ต้องการ การจัดการเรียน การสอนทางการพยาบาลจึงจำเป็นต้องมีทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติควบคู่กัน โดยจัดให้มีการฝึกภาคปฏิบัติ ทั้งในหอผู้ป่วยและในชุมชน สำหรับการฝึกภาคปฏิบัติใน หอผู้ป่วยโดยเฉพาะหอผู้ป่วยหนัก นักศึกษาพยาบาล จะต้องเผชิญกับความเครียดหลายด้าน ทั้งด้านการดูแล

ผู้ป่วยภาวะวิกฤตที่มีปัญหาสุขภาพซับซ้อนซึ่งได้รับ การรักษาด้วยเครื่องมือและหัตถการที่หลากหลาย และการทำงานร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ เมื่อพิจารณา ผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติ การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 3 ของนักศึกษา พยาบาลชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัด เพชรบุรี ในปีการศึกษา 2553 ซึ่งนักศึกษาพยาบาลผ่าน การฝึกปฏิบัติการพยาบาลในหอผู้ป่วยหนักแล้ว พบว่า นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่มีความเครียด ไม่ค่อยมั่นใจ ในการฝึกปฏิบัติ มีความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติน้อย ทั้งในด้านความรู้และทักษะที่จำเป็น ผลการประเมินความรู้ และทักษะการปฏิบัติการพยาบาลเมื่อสิ้นสุดการฝึก พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง แม้ว่าอาจารย์จะได้จัดกิจกรรม การเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ (pre-clinic) แล้วก็ตาม (ภาควิชาการพยาบาลเด็ก วัยรุ่น ผู้ใหญ่ และ

ผู้สูงอายุ วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี, 2553) ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ จึงประชุมร่วมกันเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการเรียน การสอน และเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาพยาบาล ทั้งด้านความรู้และทักษะการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วย ที่มีภาวะวิกฤต ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษาพยาบาลสามารถ ให้การพยาบาลผู้ป่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิด ความปลอดภัยต่อผู้ป่วยมากที่สุด

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่ายังไม่มีการศึกษา วิจัยเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ ในหอผู้ป่วยหนักของนักศึกษาพยาบาล แต่มีการวิจัย บางส่วนที่ศึกษาในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลในหอผู้ป่วย และในห้องคลอด พบว่าการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึก ภาคปฏิบัติอย่างเหมาะสมจะช่วยลดความเครียดและเพิ่ม ความมั่นใจในการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลได้ (มณฑา ลิ้มทองกุล และสุภาพ อารีเอื้อ, 2552; สุมาลี จุมทอง, ดุษฎี โยเหลา, งามดา นันทานนท์, และสธัญ ภูง, 2552; ลำเจียก คำธ, มณีนุช ปรีสุทธิคุณากร, สุนทรีภรณ์ ทองไสย, และจิณัฐดา ศุภศรี, 2554) จากการศึกษาของ นงนภัทร รุ่งเนย, จันทร์จิรา สีสว่าง, นิตยา ทองมา, จินตนา ทองเพชร, รัชฎ รัตนภาค, และกฤษฎณา หงษ์ทอง (2554) ที่ได้พัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อน สำเร็จการศึกษา และทดลองใช้โปรแกรม รวมทั้งประเมิน ประสิทธิภาพ โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียว วัดก่อนและหลังการทดลอง ในนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 แบ่งนักศึกษาพยาบาลออกเป็นกลุ่มย่อย และมีอาจารย์ ประจำกลุ่มเป็นผู้เสริมสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง ส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลวางแผนการพัฒนาดตนเอง สนับสนุนการเรียนรู้ และให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง ส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลนำแผนไปปฏิบัติและติดตาม ผลการนำแผนไปปฏิบัติภายในระยะเวลา 8 เดือน พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีสมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองและ มีความพร้อมในการประกอบวิชาชีพเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ จากการศึกษาแนวคิดการเรียนรู้แบบนำตนเอง (self-directed learning) ของ Knowles (1990) พบว่าการเรียนรู้จะเกิด

ได้มากที่สุดเมื่อมีวิธีการและเทคนิคการสอนที่ทำให้ผู้เรียน มีส่วนเกี่ยวข้องในการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาค ตนเอง (self-development) ของ Megginson and Pedler (1992) ที่กล่าวว่าจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริม ให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ ดีขึ้น ซึ่งผู้เรียนต้องคิดริเริ่มในการเรียน กำหนดจุดประสงค์ หรือเป้าหมายของการเรียนด้วยตนเอง

คณะผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ประจำหอผู้ป่วยหนัก ตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียม ความพร้อมของนักศึกษาพยาบาลก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ และการส่งเสริมการพัฒนาดตนเอง จึงได้ประยุกต์ใช้แนวคิด การพัฒนาดตนเอง โดยจัดกิจกรรมให้นักศึกษาพยาบาล ประเมินและวิเคราะห์ตนเองเกี่ยวกับความรู้และทักษะ การปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤต เพื่อทราบความต้องการ ในการเรียนรู้ก่อนเป็นอันดับแรก และส่งเสริมให้วางแผน การพัฒนาดตนเอง เพื่อเตรียมความพร้อมในการฝึก ภาคปฏิบัติในหอผู้ป่วยหนัก โดยอาจารย์ผู้สอนทำหน้าที่ เป็นผู้อำนวยการเรียนรู้ที่เป็นกัลยาณมิตร สนใจ เข้าใจ รับฟัง ชื่นแนะ ให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง และให้นักศึกษาพยาบาล ประเมินผลตนเองเป็นระยะ เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาดตนเอง รวมทั้งเสริมสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาดตนเองของนักศึกษา พยาบาล ซึ่งแรงจูงใจจากภายในจะทำให้เกิดการเรียนรู้ ที่ลึกซึ้ง และช่วยให้นักศึกษาพยาบาลมีความมั่นใจและ ปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาวิกฤตได้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการพยาบาล ผู้ป่วยวิกฤตของนักศึกษาพยาบาล ระหว่างก่อนกับหลัง ได้รับการส่งเสริมการพัฒนาดตนเองเพื่อเตรียมความพร้อม ก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ผู้ป่วยวิกฤตของนักศึกษาพยาบาล ระหว่างก่อนกับหลัง ได้รับการส่งเสริมการพัฒนาดตนเองเพื่อเตรียมความพร้อม ก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ

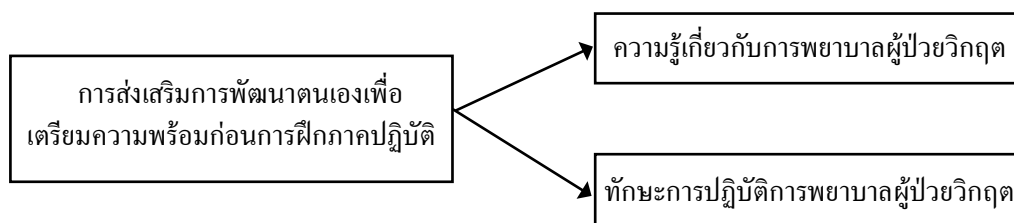
สมมติฐานการวิจัย

1. หลังได้รับการส่งเสริมการพัฒนาตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ นักศึกษาพยาบาลมีความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตสูงกว่าก่อนได้รับการส่งเสริมการพัฒนาตนเอง

2. หลังได้รับการส่งเสริมการพัฒนาตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ นักศึกษาพยาบาลมีทักษะการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตสูงกว่าก่อนได้รับการส่งเสริมการพัฒนาตนเอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยใช้แนวคิดการพัฒนาตนเองของ Megginson and Pedler (1992) เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยการพัฒนาตนเองเป็นกระบวนการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) ชนิดกลุ่มเดียว วัดก่อนและหลังการทดลอง (one group pretest-posttest design) โดยงานวิจัยได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรเป็นนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2-3 ปีการศึกษา 2554 วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 87 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ 1) เป็นนักศึกษาพยาบาลที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 2) มั่นใจว่าจะสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ครบถ้วนตามที่กำหนด และ 3) ยินยอมเข้าร่วม

ที่ผู้เรียนต้องการเปลี่ยนแปลงสภาพของตนเองไปสู่สิ่งใหม่ เริ่มจากการที่ผู้เรียนมีความต้องการเรียนรู้ วินิจฉัยตนเอง รับผิดชอบเลือกสิ่งที่ต้องการเรียน กำหนดเวลาและวิธีเรียนรู้ ควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และพยายามพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายที่กำหนด (Megginson & Pedler, 1992) ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ จึงมุ่งจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง ส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ โดยให้วิเคราะห์และประเมินตนเอง วางแผนการพัฒนาตนเองก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ และควบคุมกำกับตนเองในการพัฒนาความรู้ และทักษะการปฏิบัติการพยาบาล สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

การวิจัย ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดและเปิดโอกาสให้ทุกคนตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยด้วยตนเอง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 48 คน ส่วนเกณฑ์การคัดออกคือ เป็นนักศึกษาพยาบาลที่เคยศึกษารายวิชาปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 3 มาแล้ว เนื่องจากเรียนซ้ำชั้นในชั้นปีที่ 3 สำหรับเกณฑ์การยุติการเข้าร่วมการวิจัยคือ ขอลอนตัวจากการวิจัย สำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 39 คน ซึ่งลงทะเบียนเรียนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 3 ในปีการศึกษาเดียวกันนั้น คณะผู้วิจัยเปิดโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรมการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติได้ ซึ่งหากมีข้อสงสัยหรือต้องการความช่วยเหลือ สามารถขอคำปรึกษาจากคณะผู้วิจัยได้ตลอดเวลา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง มีดังนี้

1.1 แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาตนเอง เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ คณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากแนวคิดการพัฒนาตนเองของ Megginson and Pedler (1992) และปรับปรุงจาก โปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนสำเร็จการศึกษาสู่ การประกอบวิชาชีพการพยาบาล ของนางฉัตร รุ่งเนย และคณะ (2554) โดยนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาหลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2554 ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งฝึกภาคปฏิบัติในหอผู้ป่วย หนัก โรงพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 39 คน

1.2 แบบบันทึกการวางแผนการพัฒนาตนเอง สำหรับให้กลุ่มตัวอย่างบันทึกเกี่ยวกับการประเมิน ตนเอง การวางแผนการพัฒนาตนเอง และผลการเตรียม ความพร้อมในการฝึกภาคปฏิบัติ คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นจาก การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผ่านการตรวจสอบ ความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ทั้งนี้ การประเมินความตรงตามเนื้อหาใช้แบบประเมินดัชนี ความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมี ลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า 3 ระดับ ได้แก่ ไม่เหมาะสม (ให้คะแนน -1) ไม่น่าสนใจ (ให้คะแนน 0) และเหมาะสม (ให้คะแนน +1) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item-objective congruence: IOC) เท่ากับ .90 ทั้งนี้ ใช้เกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้คือ ตั้งแต่ .75 ขึ้นไป (Waltz, Strickland, & Lenz, 2016)

ส่วนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินตนเองด้านความรู้และด้านทักษะ การปฏิบัติการพยาบาลในหอผู้ป่วยหนัก คณะผู้วิจัยพัฒนา ขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและการศึกษาของนางฉัตร รุ่งเนย และคณะ (2554) สำหรับให้กลุ่มตัวอย่างประเมิน ตนเอง จำนวนทั้งสิ้น 17 ข้อ มีลักษณะคำตอบเป็นแบบ มาตราประมาณค่า 5 ระดับ จากคะแนน 1-5 ได้แก่ น้อยมาก น้อย ปานกลาง ดี และดีมาก ส่วนเกณฑ์การแปลผลคะแนน นั้นแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มีความรู้/ทักษะในระดับ น้อยมาก (1.00-1.50 คะแนน) มีความรู้/ทักษะในระดับ น้อย (1.51-2.50 คะแนน) มีความรู้/ทักษะในระดับ

ปานกลาง (2.51-3.50 คะแนน) มีความรู้/ทักษะในระดับ ดี (3.51-4.50 คะแนน) และมีความรู้/ทักษะในระดับดีมาก (4.51-5.00 คะแนน) นำไปทดลองใช้กับนักศึกษาหลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หาค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน ด้านความรู้และด้านทักษะการปฏิบัติการพยาบาล เท่ากับ .96 และ .97 ตามลำดับ

การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล
คณะผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มย่อย จำนวน 6 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน ตามตารางการฝึกภาคปฏิบัติที่ หอผู้ป่วยหนัก โรงพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มละ 3 สัปดาห์ และประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการฝึก ภาคปฏิบัติ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. คณะผู้วิจัยขออนุญาตดำเนินการวิจัยจาก ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

2. คณะผู้วิจัยพบกลุ่มตัวอย่าง ชี้แจงวัตถุประสงค์ ของการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และขั้นตอน การทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการพิทักษ์สิทธิ โดยชี้แจงถึงสิทธิในการถอนตัวจากการวิจัยโดยไม่มี ผลกระทบใดๆ ต่อวิชาที่กำลังศึกษา รวมทั้งแจ้งว่าข้อมูล จะได้รับการเก็บรักษาเป็นความลับและนำมาใช้ในการวิจัย ครั้งนี้เท่านั้น โดยจะนำเสนอข้อมูลในภาพรวม

3. คณะผู้วิจัยแจกแบบประเมินตนเองด้านความรู้ และด้านทักษะการปฏิบัติการพยาบาลในหอผู้ป่วยหนัก ก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างประเมินตนเอง ก่อนการฝึกภาคปฏิบัติเป็นเวลา 2 สัปดาห์

4. คณะผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเตรียมความพร้อม ให้กลุ่มตัวอย่าง ก่อนการทดลอง เป็นเวลา 3 ชั่วโมง โดยให้ ความรู้และเสริมสร้างแรงจูงใจในการวางแผนการพัฒนา ตนเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้รายวิชา มอบหมาย ให้กลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์จุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาของ ตนเอง กำหนดประเด็นความรู้และทักษะที่ต้องการพัฒนา เพื่อเตรียมความพร้อมในการฝึกภาคปฏิบัติ และวางแผน การพัฒนาตนเองโดยกำหนดเป้าหมาย กิจกรรม และระยะ เวลาดำเนินการที่ชัดเจนในแบบบันทึกการวางแผนการพัฒนา ตนเอง

5. คณะผู้วิจัยตรวจสอบการบันทึกการวางแผน การพัฒนาตนเอง ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา และส่งเสริม ให้กลุ่มตัวอย่างศึกษาค้นคว้าความรู้และฝึกทักษะที่จำเป็น เพิ่มเติมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ

6. คณะผู้วิจัยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ในลักษณะกัลยาณมิตร สนใจ ตั้งใจรับฟังปัญหา และให้ ข้อเสนอแนะที่เหมาะสม รวมทั้งติดตามผลการพัฒนา ตนเองและให้คำปรึกษาขณะฝึกภาคปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยให้กลุ่มตัวอย่างส่งแบบบันทึกการวางแผนการพัฒนา ตนเอง ประเมินตนเอง และคณะผู้วิจัยให้ข้อมูลป้อนกลับ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 45-60 นาที เป็นเวลา 3 สัปดาห์

7. คณะผู้วิจัยแจกแบบประเมินตนเองด้านความรู้ และด้านทักษะการปฏิบัติการพยาบาลในหอผู้ป่วยหนัก ให้กลุ่มตัวอย่างประเมินตนเองเมื่อสิ้นสุดการฝึกภาคปฏิบัติ

ทั้งนี้ ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2554 ถึงเดือนมีนาคม 2555

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์ ด้วยสถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน การเปรียบเทียบการประเมินตนเองด้านความรู้ เกี่ยวกับการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตและด้านทักษะการปฏิบัติ การพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตของนักศึกษาพยาบาล ระหว่าง ก่อนกับหลังได้รับการส่งเสริมการพัฒนาตนเองเพื่อเตรียม ความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ วิเคราะห์ด้วยสถิติ paired *t*-test ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพจากการบันทึก การวางแผนการพัฒนาตนเอง วิเคราะห์เนื้อหาด้วยวิธี การจัดหมวดหมู่ข้อมูล แล้วนำมาหาแก่นของสาระเพื่อ สังเคราะห์ประเด็นหลักที่สำคัญ (Krippendorff, 2013)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 97.92 และมีอายุอยู่ในช่วง 20-22 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 20.71 ปี (SD = .69)

2. การประเมินตนเองด้านความรู้เกี่ยวกับการพยาบาล ผู้ป่วยวิกฤตและด้านทักษะการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วย วิกฤตของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าก่อนได้รับการส่งเสริม การพัฒนาตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึก ภาคปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมิน

ตนเองด้านความรู้โดยรวมในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.43$, SD = .46) โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การบริการ ด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ ($\bar{X} = 3.13$, SD = .67) และ รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การเตรียมและช่วยแพทย์ ในการใส่ท่อช่วยหายใจ ($\bar{X} = 2.13$, SD = .67) ส่วนทักษะ การปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตนั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินตนเองด้านทักษะโดยรวม ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.31$, SD = .43) โดยรายการที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ ($\bar{X} = 3$, SD = .58) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การดูแลผู้ป่วยที่หยาเครื่องช่วยหายใจ ($\bar{X} = 2.04$, SD = .68) และการดูแลผู้ป่วยระยะหลังเกิดภาวะหัวใจ หยุดเต้น ($\bar{X} = 2.04$, SD = .74)

สำหรับหลังได้รับการส่งเสริมการพัฒนาตนเอง เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินตนเองด้าน ความรู้โดยรวมในระดับดี ($\bar{X} = 3.51$, SD = .47) โดยรายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ ($\bar{X} = 3.71$, SD = .46) และการดูแลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วย หายใจ ($\bar{X} = 3.71$, SD = .46) และรายการที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุดคือ การใช้กระบวนการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหา สุขภาพที่ซับซ้อน ($\bar{X} = 3.29$, SD = .54) และการช่วยฟื้น กื่นชีพขั้นสูง ($\bar{X} = 3.29$, SD = .68) ส่วนทักษะการปฏิบัติ การพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตนั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ย คะแนนการประเมินตนเองด้านทักษะโดยรวมในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, SD = .48) โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุดคือ การดูแลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ ($\bar{X} = 3.71$, SD = .46) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การช่วย ฟื้นคืนชีพขั้นสูง ($\bar{X} = 3.21$, SD = .71)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าหลังได้รับการส่งเสริม การพัฒนาตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินตนเองด้านความรู้ เกี่ยวกับการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตและด้านทักษะการปฏิบัติ การพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตเพิ่มขึ้นในทุกข้อ

ข้อมูลการประเมินตนเองด้านความรู้เกี่ยวกับการ พยาบาลผู้ป่วยวิกฤตและด้านทักษะการปฏิบัติ การพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตของกลุ่มตัวอย่าง แสดงใน ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนการประเมินตนเองด้านความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตและด้านทักษะการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังได้รับการส่งเสริมการพัฒนาตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ (n = 48)

รายการประเมิน	ความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลฯ		ทักษะการปฏิบัติการพยาบาลฯ	
	ก่อนได้รับ	หลังได้รับ	ก่อนได้รับ	หลังได้รับ
	การส่งเสริมฯ	การส่งเสริมฯ	การส่งเสริมฯ	การส่งเสริมฯ
	$\bar{X}$ (SD)	$\bar{X}$ (SD)	$\bar{X}$ (SD)	$\bar{X}$ (SD)
1. การบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์	3.13 (.67)	3.71 (.46)	3.00 (.58)	3.67 (.48)
2. การประเมินปัญหาสุขภาพของผู้ใหญ่และผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพที่ซับซ้อน	2.33 (.56)	3.42 (.58)	2.42 (.58)	3.67 (.48)
3. การใช้ทฤษฎีการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวม	2.71 (.68)	3.58 (.58)	2.54 (.58)	3.58 (.65)
4. การใช้กระบวนการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาสุขภาพที่ซับซ้อน	2.38 (.64)	3.29 (.54)	2.33 (.63)	3.42 (.58)
5. การเลือกทรัพยากร เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการดูแลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพ	2.42 (.65)	3.33 (.48)	2.50 (.58)	3.42 (.50)
6. การดูแลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ	2.33 (.69)	3.71 (.46)	2.29 (.68)	3.71 (.46)
7. การเตรียมและช่วยแพทย์ในการใส่ท่อช่วยหายใจ	2.13 (.67)	3.33 (.69)	2.13 (.67)	3.25 (.73)
8. การดูแลผู้ป่วยที่หยาเครื่องช่วยหายใจ	2.33 (.75)	3.58 (.50)	2.04 (.68)	3.33 (.69)
9. การช่วยฟื้นคืนชีพขั้นสูง	2.42 (.71)	3.29 (.68)	2.08 (.65)	3.21 (.71)
10. การดูแลผู้ป่วยระยะหลังเกิดภาวะหัวใจหยุดเต้น	2.25 (.79)	3.38 (.64)	2.04 (.74)	3.29 (.62)
11. การดูแลผู้ป่วยใกล้ตายและการจำหน่ายผู้ป่วยหนัก	2.46 (.65)	3.58 (.71)	2.42 (.65)	3.46 (.71)
12. การเตรียมผู้ป่วยตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจ	2.38 (.71)	3.50 (.65)	2.29 (.80)	3.33 (.75)
13. การดูแลผู้ป่วยที่ได้รับยาวิกฤต	2.25 (.60)	3.46 (.65)	2.21 (.71)	3.58 (.65)
14. การวิเคราะห์ก๊าซในเลือดแดงและการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของสมดุลกรดและด่างในเลือด	2.50 (.58)	3.58 (.71)	2.25 (.60)	3.54 (.71)
15. การดูแลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของทางเดินหายใจ	2.58 (.58)	3.67 (.63)	2.29 (.54)	3.67 (.63)
16. การดูแลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของสมองและไขสันหลัง	2.38 (.70)	3.50 (.88)	2.17 (.63)	3.46 (.77)
17. การดูแลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของเลือด การไหลเวียนเลือดและน้ำเหลือง	2.38 (.70)	3.54 (.65)	2.25 (.73)	3.46 (.58)
โดยรวม	2.43 (.46)	3.51 (.47)	2.31 (.43)	3.47 (.48)

3. การเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตและทักษะการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตของกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างก่อนกับหลังได้รับการส่งเสริมการพัฒนาตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ พบว่าหลังได้รับการส่งเสริมการพัฒนาตนเองฯ กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินตนเองด้าน

ความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤต และค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินตนเองด้านทักษะการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤต สูงกว่าก่อนได้รับการส่งเสริมการพัฒนาตนเองฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 15.730, p < .001$ และ $t = 15.051, p < .001$ ตามลำดับ) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินตนเองด้านความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤต และทักษะการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตของกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างก่อนกับหลังได้รับการส่งเสริมการพัฒนาตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ (n = 48)

สมรรถนะ	ก่อนได้รับการส่งเสริมฯ		หลังได้รับการส่งเสริมฯ		t	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
ความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤต	2.43	.46	3.51	.47	15.730	< .001
ทักษะการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤต	2.31	.43	3.47	.48	15.051	< .001

4. ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการบันทึกการวางแผนการพัฒนาตนเอง พบว่าการจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาตนเองช่วยให้กลุ่มตัวอย่างมีความพร้อมในการฝึกภาคปฏิบัติเพิ่มขึ้น ทั้งด้านความรู้และทักษะการปฏิบัติการพยาบาล กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการวิเคราะห์และประเมินตนเองทำให้ทราบจุดที่ควรพัฒนา และสามารถเตรียมตัวได้ดีขึ้น ทำให้ตนเองมีความรู้และทักษะการปฏิบัติเพิ่มขึ้น

“การร่วมกิจกรรมเตรียมพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในการดูแลผู้ป่วยเพิ่มขึ้น มีความมั่นใจเพิ่มขึ้นมาก”

“ก่อนฝึกภาคปฏิบัติ ICU เครียดมากค่ะ กลัวทุกอย่าง การที่อาจารย์จัดให้มีการเตรียมความพร้อมได้ทบทวน วางแผนก่อนขึ้นฝึก ทำให้ทราบว่าต้องเตรียมตัวอย่างไร เครียดน้อยลงค่ะ อยากให้ทำแบบนี้กับรุ่นน้องบ้าง”

การส่งเสริมการพัฒนาตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ ช่วยให้นักศึกษาพยาบาลมีความเครียดลดลง และสามารถปฏิบัติทักษะการพยาบาลได้ดีขึ้น

“การที่อาจารย์ให้เตรียมพร้อมก่อนขึ้นฝึก ทำให้เครียดและกังวลน้อยลง สามารถปฏิบัติหัตถการได้ดีขึ้นดูแลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจได้ กล้าปฏิบัติมากขึ้น”

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ ช่วยให้นักศึกษาพยาบาลมีค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินตนเองด้านความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าการประยุกต์ใช้แนวคิดการส่งเสริมการพัฒนาตนเอง โดยวางแผนจัดกิจกรรมเสริมสร้างแรงจูงใจ และให้นักศึกษาพยาบาลประเมินและวิเคราะห์ตนเองก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ แล้ววางแผนการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งก่อนและขณะฝึกภาคปฏิบัติ ทำให้นักศึกษาพยาบาลทราบประเด็นที่ควรพัฒนาและได้ทบทวนบทเรียน ช่วยให้นักศึกษาพยาบาลมีความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตเพิ่มขึ้น ช่วยให้นักศึกษา

พยาบาลมีความเครียดลดลง และมีความมั่นใจในการปฏิบัติ การพยาบาลเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา ซึ่งพบว่า การเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติที่ดี จะช่วยลดความเครียดและเพิ่มความมั่นใจในการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลได้ (สมาลี จุมทอง และคณะ, 2552; ลำเจียก กำร และคณะ, 2554)

2. การเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ ช่วยให้นักศึกษาพยาบาลมีค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินตนเองด้านทักษะการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตสูงกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การวางแผน การพัฒนาตนเองโดยการวิเคราะห์และประเมินตนเอง จะช่วยให้นักศึกษาพยาบาลทราบจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนา กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน สามารถวางแผนการพัฒนาตนเองได้ก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ ทำให้มีความมั่นใจในการปฏิบัติทักษะการพยาบาลเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากการกำหนดเป้าหมายและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน จะช่วยให้บุคคลมีความพร้อมในการดำเนินกิจกรรม และบรรลุผลสำเร็จที่ต้องการได้เพิ่มขึ้น (Megginson & Pedler, 1992) สอดคล้องกับแนวคิดการวางแผนชีวิตวิชาชีพ คือ การกำหนดภาพอนาคตหรือเป้าหมายที่ชัดเจน เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ (Donner & Wheeler, 2009) นอกจากนี้ การที่คณะผู้วิจัยเสริมสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นกัลยาณมิตร รวมทั้งให้มีอิสระในการคิดวางแผนการพัฒนาตนเอง ทำให้นักศึกษาพยาบาลมีความต้องการในการเรียนรู้ และเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า การจูงใจให้บุคคลมีอิสระในการกำหนดสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง ทำให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง การที่มีแรงจูงใจจากภายในทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งเพิ่มขึ้น (Guay, Ratelle, & Chanal, 2008)

เมื่อพิจารณาผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จะเห็นได้ว่าการส่งเสริม การพัฒนาตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ นอกจากจะช่วยพัฒนาความรู้และทักษะการปฏิบัติ

การพยาบาลแล้ว ยังเป็นกลวิธีการสอนที่ช่วยพัฒนาทักษะทางปัญญาและทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบของนักศึกษาพยาบาลได้อย่างดี เนื่องจาก กระบวนการเรียนการสอนมุ่งเน้นการเรียนรู้แบบนำตนเอง มีการวิเคราะห์ประเมินตนเอง ทำให้นักศึกษาพยาบาลตระหนักรู้ในศักยภาพของตนเอง มีการสืบค้น ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบในการกำกับ การเรียนรู้ของตนเองเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติควรวางแผนร่วมกันเพื่อหาแนวทางในการพัฒนา การเรียนการสอน โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ นักศึกษาพยาบาลได้ทบทวนความรู้และทักษะก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ และส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลวางแผน การพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับการวิเคราะห์ตนเอง และวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในรายวิชา

1.2 ภาควิชาและอาจารย์ผู้สอนควรส่งเสริม การวางแผนการพัฒนาตนเองในรายวิชาต่างๆ เพิ่มขึ้น เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลมีความรู้ ทักษะ และมีความพร้อม ในการฝึกภาคปฏิบัติเพิ่มขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาการเตรียมความพร้อมในการฝึกภาคปฏิบัติในรายวิชาอื่น เช่น ปฏิบัติหลักการและเทคนิค การพยาบาล ซึ่งเป็นรายวิชาที่นักศึกษาพยาบาลฝึกปฏิบัติงานครั้งแรก และศึกษาตัวแปรอื่นเพิ่มขึ้น เช่น ความพร้อม หรือความมั่นใจในการฝึกภาคปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง

นงนภัทร รุ่งเนย, จันทรีจิรา สีสว่าง, นิตยา ทองมา, จินตนา ทองเพชร, รัชฎา รัตนภาค, และกฤษฎา หงษ์ทอง. (2554). *การพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนสำเร็จการศึกษาสู่การประกอบวิชาชีพการพยาบาล* (รายงานผลการวิจัย). วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี.

- ภาควิชาการพยาบาลเด็ก วัยรุ่น ผู้ใหญ่ และผู้สูงอายุ
วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี.
(2553). *มคอ.5 วิชาปฏิบัติการพยาบาลบุคคล
ที่มีปัญหาสุขภาพ 3 ปีการศึกษา 2553*. เพชรบุรี:
ผู้แต่ง.
- มณฑา ล้อมทองกุล, และสุภาพ อารีเอื้อ. (2552).
แหล่งความเครียด วิธีการเผชิญความเครียด
และผลลัพธ์การเผชิญความเครียดของนักศึกษา
พยาบาลในการฝึกภาคปฏิบัติครั้งแรก. *รวมาริบดี
พยาบาลสาร*, 15(2), 192-205.
- ลำเจียก กำธร, มณีนุช ปรีสุทธิคุณากร, สุนทรีภรณ์ ทองไสย,
และจิณัฐตา สุภศรี. (2554). *ความเครียดและ
วิธีการปรับแก้ความเครียดในการฝึกภาคปฏิบัติ
ทางคลินิก รายวิชาปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มี
ปัญหาทางจิต ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 3
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง* (รายงานผล
การวิจัย). วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง.
- สุมาลี จูมทอง, ดุษฎี โยเหลา, งามตา วนินทานนท์,
และสรณ ภู่ง. (2552). ประสพการณ์ความเครียด
และวิธีการเผชิญความเครียดของนักศึกษาพยาบาล
จากการเรียนภาคปฏิบัติในห้องคลอด. *วารสาร
พฤติกรรมศาสตร์*, 15(1), 39-56.
- Bolhuis, S. (2003). Towards process-oriented
teaching for self-directed lifelong learning:
A multidimensional perspective. *Learning
and Instruction*, 13(3), 327-347.
- Chitty, K. K., & Black, B. P. (2007). *Professional
nursing: Concepts and challenges* (5th ed.).
St. Louis, MO: Saunders/Elsevier.
- Donner, G. J., & Wheeler, M. M. (2009). *Taking
control of your career: A handbook for
health professionals*. Toronto: Mosby/Elsevier.
- Guay, F., Ratelle, C. F., & Chanal, J. (2008).
Optimal learning in optimal contexts: The role
of self-determination in education. *Canadian
Psychology*, 49(3), 233-240.
- Huston, C. J. (2014). *Professional issues in
nursing: Challenges & opportunities* (3rd ed.).
Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.
- Knowles, M. (1990). *The adult learner: A neglected
species* (4th ed.). Houston: Gulf Publishing.
- Krippendorff, K. (2013). *Content analysis:
An introduction to its methodology* (3rd ed).
Los Angeles: SAGE publications.
- Meggison, D., & Pedler, M. (1992). *Self-development:
A facilitator's guide*. London: McGraw Hill.
- Patterson, C., Crooks, D., & Lunyk-Child, O.
(2002). A new perspective on competencies
for self-directed learning. *Journal of Nursing
Education*, 41(1), 25-31.
- Waltz, C. F., Strickland, O. L., & Lenz, E. R.
(2016). *Measurement in nursing and health
research* (5th ed.). New York: Springer.